

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Рівень освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітня програма Освітні, педагогічні науки

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
педагогіки та освітнього менеджменту
імені Богдана Ступарика
Протокол № 1 від “29” серпня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія, теорія і практика соціальної роботи
Освітня програма	Освітні, педагогічні науки
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Статус дисципліни	вибіркова
Курс/семестр	II курс, III семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 20 год. Практичні заняття – 10 год. Самостійна робота – 60 год
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://www.d-learn.pnu.edu.ua
2. Опис дисципліни	
<i>Предметом</i> вивчення навчальної дисципліни «Історія, теорія і практика соціальної роботи» є історичні, теоретико-методологічні та практичні засади виникнення, розвитку соціальної допомоги у вітчизняній та зарубіжній науці.	
Мета та цілі курсу	
<p><i>Мета:</i> ознайомлення здобувачів із історією соціальної роботи, теоретико-методологічними та практичними засадами розвитку соціальної роботи, її особливостями в Україні та за кордоном;</p> <p>Основними <i>завданнями</i> вивчення дисципліни є: історичні, теоретико-методологічні та практичні засади аспекти становлення та розвитку соціальної роботи як практичної галузі, науки та напряму професійної підготовки фахівців, змістом та особливостями соціальної роботи як професії.</p>	
Компетентності	
<p>Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі освіти/педагогіки у процесі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і вдосконалення нових цілісних знань та фахової практики.</p> <p>Загальні компетентності (ЗК):</p> <p>ЗК.1. Здатність до оволодіння загальнонауковими компетентностями.</p> <p>ЗК.2. Здатність до розуміння предметної галузі, професійної діяльності зі спеціальності, генерування нових ідей при розв'язанні дослідницьких завдань.</p> <p>ЗК 9. Здатність діяти соціально відповідально та громадянськи свідомо, на основі дотримання у фаховій діяльності етичних міркувань професійної етики, міжкультурної толерантності, з дотриманням норм академічної доброчесності.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):</p> <p>СК. 1. Володіння знаннями у сфері освіти/педагогіки, зокрема про її основні концепції, методики, технології; розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань про систему освіти; оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напряму.</p> <p>СК 2. Здатність аналізувати, систематизувати й узагальнювати результати наукових досліджень у сфері освіти/педагогіки. досягати наукових результатів, що репрезентують нові знання.</p> <p>СК 3. Здатність до застосування новітніх теорій, технологій і методів науково-педагогічного дослідження для розв'язання комплексних проблем у сфері освіти/педагогіки.</p> <p>СК 4. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний і емпіричний аналіз проблем психолого-педагогічних наук, оцінювати та забезпечувати якість наукових досліджень.</p>	

СК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії, до вибору стратегії спілкування, готовність працювати в команді.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Здатність забезпечити концептуальні та методологічні знання в галузі освіти/педагогіки і на дотичних міждисциплінарних напрямках, володіти спеціалізованими уміннями/навичками, необхідними для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності.

ПРН 2. Здатність поглиблювати, переоцінювати існуючі знання, здійснювати критичний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей.

ПРН 3. Аналізувати й застосовувати науковий доробок українських і зарубіжних учених, фундаментальні концепції та теорії у професійній сфері.

ПРН 7. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі освітніх, педагогічних наук та дотичних міждисциплінарних напрямів за допомогою сучасних інструментів і технологій пошуку, спеціалізованих баз даних та інформаційних систем.

ПРН 8. Прагнути до безперервного саморозвитку і самовдосконалення; кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях; володіти здатністю до презентації наукового доробку в галузі освіти/педагогіки.

3. Структура курсу

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	011 Освітні, педагогічні і науки	II	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість год.		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Тема 1. Теоретичні основи практики соціальної роботи Соціальна робота як парадигмальна теорія і практика. Взаємозв'язок теорії і практики соціальної роботи. Класифікація теорій і моделей соціальної роботи. Сутність основних сучасних теорій соціальної роботи. Основні поняття і категорії соціальної роботи. Закономірності та принципи соціальної роботи. Методи соціальної роботи.	2	2	8
Тема 2. Історія розвитку соціальної	2	2	8

<p>роботи Хрещення Русі та його вплив на розвиток благодійності Становлення й розвиток системи громадського піклування Соціальна робота в період після війни та в радянський період. Соціальна робота в Україні за часів незалежності. Благодійна діяльність в незалежній Україні.</p>			
<p>Тема 3-4. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів Соціальна робота з сім'єю. Соціальна робота з клієнтами різного віку. Соціальна робота з представниками проблемних груп. Соціальна робота з жінками.</p>	4		8
<p>Тема 5-6. Соціально-педагогічна підтримка материнства й дитинства в Україні. Соціально-педагогічна підтримка материнства й дитинства у сфері охорони здоров'я. Соціально-педагогічна підтримка материнства й дитинства у сфері освіти. Соціально-педагогічна підтримка материнства й дитинства у діяльності соціальних служб, установ, організацій.</p>	4		8
<p>Тема 7-8. Соціальна робота та проблеми сучасного розвитку Зв'язок соціокультурних цінностей суспільства з соціальною роботою. Соціальна політика держави та соціальна робота. Благодійні організації в системі соціальної роботи. Третій сектор та його роль у соціальному захисті населення. Система соціальної безпеки в теорії соціальної роботи. Соціальний захист населення Соціальне обслуговування населення.</p>	2		12
<p>Тема 9. Соціальна робота в системі освіти та охорони здоров'я. Особливості соціальної роботи в системі освіти. Соціальна робота в системі охорони здоров'я. Основні напрямки медико-соціальної роботи.</p>	4		8
<p>Тема 10. Світовий досвід соціальної роботи. Соціальна робота в США. Розвиток</p>	2		8

соціальної роботи в Канаді. Соціальна робота в Британії. Розвиток соціальної роботи в Німеччині. Основи соціальної роботи у Швеції.			
Тема 1. Еволюція соціальної роботи Хрещення Русі та його вплив на розвиток благодійності Становлення й розвиток системи громадського піклування. Соціальна робота в період після війни та в радянський період. Соціальна робота в Україні за часів незалежності. Благодійна діяльність в незалежній Україні.		2	
Тема 2. Актуальні проблеми у сфері соціальних досліджень Етика в соціальній роботі. Соціокультурні детермінанти розвитку сучасної освіти. Інноваційні підходи до вивчення проблем у соціальній сфері.		2	
Тема 3. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів Сім'я як об'єкт соціальної роботи. Соціальна робота з сім'єю. Соціальна робота з клієнтами різного віку. Соціальна робота з представниками проблемних груп. Соціальна робота з дітьми та молоддю. Соціально-педагогічна підтримка материнства й дитинства в Україні.		2	
Тема 4-5. Спецсеминар (з теми наукового дослідження здобувача)		4	
ЗАГАЛОМ	20	10	60
4. Система оцінювання курсу			
Накопичування балів під час вивчення дисципліни			
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів		
Лекція	0		
Практичні заняття	30		
Самостійна робота	10		
Індивідуальне чи творче завдання	10		
Екзамен	50		
Максимальна кількість балів	100		
5. Ресурсне забезпечення			
Базова			
1. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка: <i>навч. посіб.</i> Київ, 2014. 312 с.			
2. Заверико Н. В. Соціальна педагогіка : <i>навч. посіб.</i> Київ, 2011. 240 с.			
3. Історія соціальної роботи : навч. посіб. / уклад. Кравченко О.О., Матрос О.О. Умань, 2017. 117 с.			
4. Капська А. Й., Олексюк Н.С., Калаур С. М., Фалинська З. З. Соціально-педагогічна			

робота з проблемними сім'ями : *посібник*. Тернопіль, 2010. 304 с.

5. Стинська В. Експлікація до наукової проблеми «Теорія і практика соціально-педагогічної підтримки материнства й дитинства в Україні (XX – початок XXI ст.)»: *навч.-метод. посіб.* Івано-Франківськ: Фоліант, 2018. 220 с.
6. Стинська В. Соціально-педагогічна підтримка материнства й дитинства в Україні (XX – початок XXI ст.) : *монографія*. Івано-Франківськ, 2018. 320 с.
7. Стинська В. Соціально-педагогічна підтримка материнства й дитинства в незалежній Україні. *Теоретичні та методичні аспекти соціальної діяльності: монографія*. Хмельницький, 2020. С. 239 – 280.

Додаткова

8. Данильчук К., Стинська В Використання сучасних медіа у професійній підготовці соціальних працівників. *III International scientific conference «Modernization of the educational system: world trends and national peculiarities»*, February 21th, 2020 : Conference proceedings. Kaunas : Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2020. P. 95-97
9. Попович Г. Соціальна робота в Україні і за рубежом : *навч.-метод. посіб.* Ужгород, 2000. 134 с.
10. Стинська В. Сім'я як соціально-педагогічне середовище розвитку, виховання і підтримки дитини. *Суспільні науки: невирішені питання* : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Краматорськ, 22 квітня 2017 р.). Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. С. 41–44.
11. Стинська В. Нормативно-правове регулювання благодійної діяльності в Україні. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». 2021. № 1 (48). С. 396 - 400. <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2021.48.396-399>
12. Стинська В. Центри соціально-психологічної реабілітації сім'ї як форма соціально-педагогічної підтримки материнства й дитинства в Україні на сучасному етапі (на прикладі Івано-Франківської області). *Професійна підготовка фахівців у вимірі нових освітніх реалій: український і зарубіжний досвід: монографія*. Івано-Франківськ: НАІР, 2019. С. 192–203.
13. Тищенко О. В. Соціальна робота та права людини : *навч. посіб.* Київ, 2010. 240 с.
14. Федяєва В. Сімейне виховання в історичній ретроспективі (друга половина XIX – XX століття) : *монографія*. Херсон, 2010. 348 с.
15. Фурман А.В., Підгурська М.В. Історія соціальної роботи : *навч. посіб.* Тернопіль, 2014. 174 с.
16. Халецька А.А. Соціальний захист населення в Україні: теорія та практика державного управління : *монографія*. Донецьк, 2010. 430 с.
17. Чанишева Г.І., Пожарова О.В. Охорона материнства за трудовим законодавством України : *монографія*. Одеса, 2015. 200 с.
18. Stynska V. etc. A Research of post-traumatic stress and adaptation disorders of servicemen after being in a combat situation at the hospitalization stage. *Revista inclusiones*. 2020. Volumen 7. Número 4. PP. 74–87.
19. Stynska V., Prokopiv L. The origin of socio-pedagogical support of motherhood and childhood in Ukraine (1905–1918) *Людинознавчі студії* : збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Педагогіка» / ред. кол. М. Чепіль (головний редактор) та ін. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка. 2019. Випуск 9/41. С. 120–131.
20. Stynska V., Tytun O. The activity of social and psychological rehabilitation centres for families in Ivano-Frankivsk region (Ukraine). *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*. 2018. № 1. Vol. 5. P. 156–161.
21. Stynska V. Current Problems of Motherhood and Childhood Social Support in the Developed Countries. *Studies and Current Trends in Science of Education*. Suceava, Romania, 2017. P.414–422.

6. Контактна інформація

Кафедра

Кафедра педагогіки та освітнього

	менеджменту імені Богдана Ступарика м.Івано-Франківськ, вул.Бандери, 1, ауд.510. тел. (0342)570011. kstuparyka@pnu.edu.ua
Викладач (і)	Стинська Вікторія Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор
Контактна інформація викладача	e-mail: viktoriia.stynska@pnu.edu.ua
7. Політика навчальної дисципліни	
Академічна доброчесність	Загальні морально-етичні принципи та правила поведінки осіб, що навчаються та працюють в університеті, визначаються Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <i>URL:</i> https://cutt.ly/SjvXGkR . Внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості освітнього процесу визначається Положенням про запобігання академічному плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <i>URL:</i> https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуски занять (відпрацювання)	Відпрацювання занять відбувається у системі d-learn. <i>URL:</i> https://d-learn.pnu.edu.ua .
Неформальна освіта	Перезарахування результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) <i>URL:</i> https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf .

Викладач

Доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

Вікторія СТИНСЬКА